

Tisková zpráva

Česká veřejnost o lokálních potravinách – Potraviny 2024

- ⊗ O téma lokálních potravin se v ČR zajímají téměř dvě pětiny (39 %) veřejnosti, naopak třipětinová většina (60 %) se spíše či vůbec nezajímá.
- ⊗ Více než polovina (55 %) dotázaných uvedla, že alespoň občas lokální potraviny nakupuje, z toho 13 % často a 42 % občas.
- ⊗ Více než tři pětiny (62 %) lidí upřednostní lokální potraviny alespoň občas. Další třetina (35 %) respondentů uvádí, že záměrně lokální potraviny téměř nikdy neupřednostňuje.
- ⊗ Nejčastějšími důvody pro nákup lokálních potravin je předpoklad, že jsou čerstvější (17 %), lidé chtějí nákupem podpořit místní zemědělce (15 %), považují je za kvalitnější (13 %), chtějí podpořit vlastní region (12 %) nebo věří, že lépe chutnají (12 %).
- ⊗ Mezi nejčastěji nakupované potraviny lokálního původu patří ovoce a zelenina, vejce a med.
- ⊗ Necelé dvě třetiny (65 %) dotázaných by daly přednost lokální potravíně, i kdyby byla dražší. Nejčastěji by byli lidé za lokální potravinu ochotni zaplatit maximálně o čtvrtinu více než za ekvivalent z dovozu.
- ⊗ Pro osobní odběr lokálních potravin by byli lidé ochotni dojet nejčastěji do vzdálenosti menší než 20 km od svého bydliště (52 %). Pětina dotázaných (21 %) by si nicméně pro osobní odběr nebyla ochotna dojet vůbec.
- ⊗ Názory na dostatečnou šíři nabídky lokálních potravin v místě bydliště a blízkém okolí jsou rozděleny přesně napůl, když nabídku 42 % lidí vnímá jako dostatečnou a stejný podíl 42 % naopak jako nedostatečnou, zbývajících 16 % zvolilo odpověď „nevím“.
- ⊗ Ze sortimentu lokálních potravin lidem nejvíce chybí ovoce a zelenina (21 %), dále maso, ryby, uzeniny (13 %) a mléko a mléčné výrobky (6 %). Necelá pětina by na odpovědi, že žádná položka sortimentu dotázaným nechybí (19 %).
- ⊗ Nejčastějším omezením pro častější nákupy lokálních potravin jsou z pohledu dotázaných úzce související nedostupnost, čas a složitější organizace nákupu.
- ⊗ Podle absolutní většiny (91 %) dotázaných by se produkce lokálních potravin měla podporovat.
- ⊗ Podporu produkce lokálních potravin od EU, ČR, kraje i mikroregionu, ve kterém dotázaní žijí, vnímají většinou jako nedostatečnou. Oproti výsledkům z roku 2020 se podíl lidí, kteří vnímají podporu jako dostatečnou, výrazně snížil, a to jak ze strany České republiky, krajů i mikroregionů.
- ⊗ Největším problémem pro rozvoj produkce a prodeje lokálních potravin je podle české veřejnosti levná zahraniční konkurence (80 %), byrokracie (73 %) a konkurence velkých zemědělských podniků v ČR (72 %).

Zpracovala:

Monika Kyselá

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Tel.: 210 310 587; e-mail: monika.kysela@soc.cas.cz

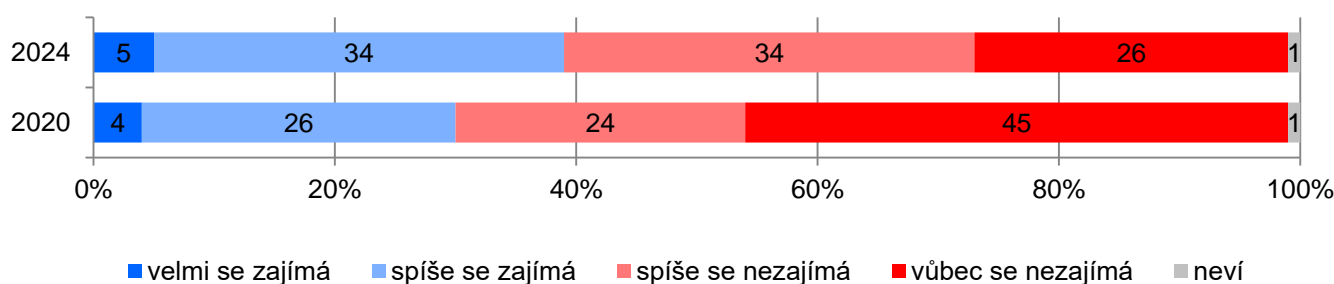

Do speciálního výzkumu Potravin 2024 zaměřeného zejména na plýtvání potravinami a nákupní a spotřební chování českých občanů zařadilo letos CVVM i velký blok otázek týkajících se lokálních potravin. V rámci výzkumu jsme např. zjišťovali, jestli se respondenti zajímají o téma lokálních potravin, jestli tyto potraviny nakupují, a pokud ano, tak jaké, jak často, kde a proč. Věnovali jsme se také názoru respondentů na dostupnost lokálních potravin v místě jejich bydliště, překážkám, které jim brání, aby tyto potraviny kupovali častěji, nebo podpoře produkce lokálních potravin od různých územních celků. Odpovědi na výše uvedené otázky a mnoho dalších jsou tématem této tiskové zprávy.

Nejdříve jsme zjišťovali zájem české veřejnosti o téma lokálních potravin.¹ Z grafu 1, kde je zachyceno srovnání letošních výsledků s rokem 2020, je zřejmé, že se za poslední čtyři roky významně zvýšil podíl lidí, kteří deklarují zájem o téma lokálních potravin. Zatímco v roce 2020 se o lokální potraviny dle svého vyjádření nezajímalo (69 %) dotázaných, v roce 2024 je to o 9 procentních bodů méně, tedy 60 %. Dále stojí za pozornost, že významně ubylo lidí, kteří uvádí, že se o lokální potraviny vůbec nezajímají (ze 45 % na 26 %).

Aktuálně se o téma lokálních potravin zajímají necelé dvě pětiny Čechů (39 %), v roce 2020 šlo o necelou třetinu (30 %).

Graf 1: Zájem české veřejnosti o téma lokálních potravin v letech (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, Potravin 2024.

Podrobnější analýza ukázala, že zájem o téma lokálních potravin se zvyšuje s rostoucím vzděláním a zlepšující se subjektivně hodnocenou životní úrovní vlastní domácnosti. Významně častěji se o téma lokálních potravin zajímají lidé starší 55 let, nejméně naopak lidé pod 30 let. Podle velikosti místa bydliště se zajímají nejvíce obyvatelé obcí s 2 až 5 tis. obyvateli, nejméně naopak lidé z největších sídel nad 200 tis. obyvatel. Více se také o lokální potraviny zajímají ženy (44 %, muži 33 %), respondenti, kteří považují plýtvání potravinami za velký problém, dotázaní, kteří ve své domácnosti vyhazují pouze malé množství potravin, a rovněž lidé, pro které je důležité, jaký je dopad výroby potravin, které nakupují, na životní prostředí.

Od všech respondentů jsme dále zjišťovali, zda a jak často lokální potraviny nakupují.² Více než polovina (55 %) dotázaných uvedla, že alespoň občas lokální potraviny nakupují, z toho 13 % často a 42 % občas, další necelá čtvrtina (24 %) dotázaných pak přiznala, že lokální potraviny nakupuje zřídka. Naopak necelá pětina (18 %) dotázaných uvedla, že lokální potraviny nikdy nenakupuje. Zbývajících 3 % dotázaných nedokázala na tuto otázku odpovědět a zvolila variantu „nevím“. Lidí, kteří nakupují lokální potraviny vždy, je méně než 1 %.

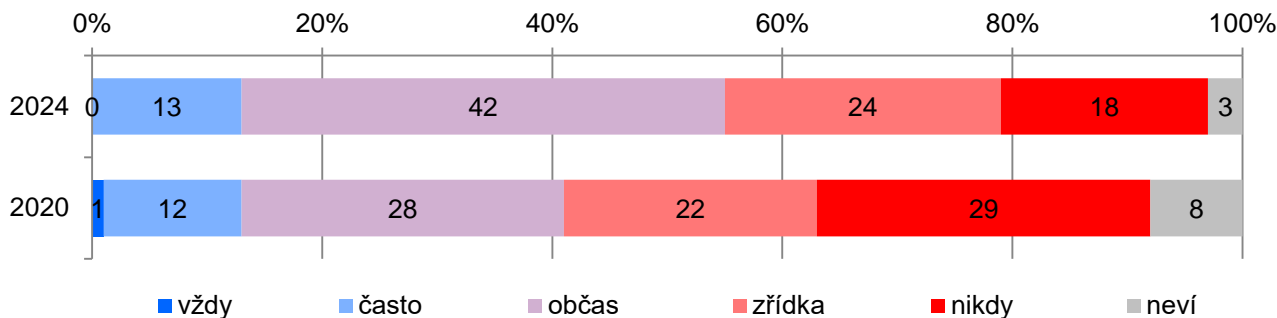
V porovnání s výsledky výzkumu provedeného před čtyřmi lety je viditelný nárůst podílu nakupujících lokální potraviny občas (o 14 p. b.) a zároveň úbytek ve skupině, která deklaruje, že lokální potraviny nenakupuje nikdy (o 11 p. b.).

Lokální potraviny častěji nakupují ženy, lidé starší 55 let, vysokoškolsky vzdělaní, dotázaní, kteří deklarují dobrou životní úroveň vlastní domácnosti, ti, kteří považují plýtvání potravinami za velký problém a pro které je důležitý dopad výroby potravin, které nakupují, na životní prostředí. Zároveň není překvapivé, že lidé, kteří se obecně o téma lokálních potravin zajímají, je nakupují i výrazně častěji než ti, kteří o toto téma nejeví zájem.

¹ Znění otázky: „Zajímáte se Vy osobně o téma lokálních potravin? Velmi se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, vůbec se nezajímáte.“

² Znění otázky: „Jak často nakupujete lokální potraviny? Vždy, často, občas, zřídka, nikdy.“

Graf 2: Frekvence nakupování lokálních potravin (%)

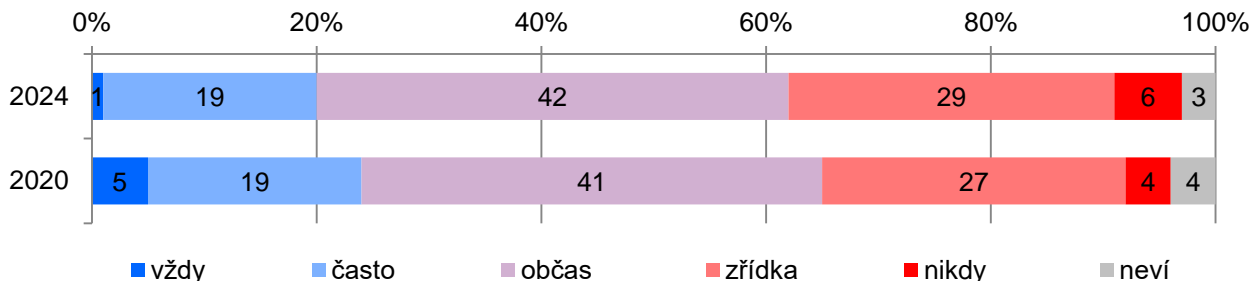
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, Potraviny.

Všechny další otázky v našem výzkumu a níže v této tiskové zprávě jsme položili pouze těm, kteří uvedli, že alespoň zřídka nakupují lokální potraviny (N = 879). První otázka zjišťovala, jak často tito lidé dávají při nákupu přednost lokálním potravinám před těmi, které nepocházejí z jejich regionu či okolí. Více než dvě pětiny (42 %) respondentů uvedly, že lokálním potravinám dávají při nákupu přednost občas, další necelá pětina (19 %) často a pouhé 1 % respondentů dokonce vždy. Naopak více než čtvrtina (29 %) respondentů deklarovala, že lokálním potravinám před těmi, které nepocházejí z jejich regionu či okolí, dává při nákupu přednost pouze zřídka a 6 % nikdy. Zbývající 3 % respondentů se přiklonila k odpovědi „nevím“.

V porovnání s předchozím výzkumem z roku 2020 mírně ubylo respondentů, kteří upřednostňují lokální potraviny. Tento úbytek je nejlépe viditelný ve skupině, která upřednostňuje lokální potraviny vždy (o 4 p.b.).

Analýza z pohledu sociodemografických a dalších charakteristik respondentů ukázala, že lokálním potravinám při nákupu dávají častěji přednost lidé starší 30 let, lidé z jednočlenných domácností, důchodci, ti, kteří se zajímají o téma lokálních potravin a nakupují je, a překvapivě také lidé, kteří nepovažují plýtvání potravinami za celospolečenský problém. Nejméně naopak nezaměstnaní, studenti a nejmladší respondenti ve věku 15 až 19 let.

Graf 3: Jak často lidé dávají přednost lokálním potravinám (%), pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)³

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, Potraviny.

Výsledky odpovědí na otázku, proč lidé nakupují lokální potraviny, jsou zobrazeny v tabulce 1.⁴ Dotázaní mohli vybrat až tři hlavní důvody z nabídky nebo uvést důvod jiný. Celkem jsme dostali 2 553 odpovědí. Z výsledků v tabulce vidíme, že mezi nejčastěji uváděné důvody patří, že lokální potraviny jsou čerstvější (17 %), lidé chtějí koupit podpořit místní zemědělce (15 %), podle dalších jsou lokální potraviny kvalitnější (13 %). Více než desetina vidí v nákupu lokálních potravin možnost podpořit vlastní region (12 %) a podle stejného podílu respondentů lokální potraviny lépe chutnají (12 %). Zbývající důvody spojené se starostí o životní prostředí či osobním zdravím, jsou zastoupeny v méně než 10 %. Konkrétně odůvodnění, že lokální potraviny jsou v přirozené podobě, uvedla jako hlavní necelá desetina dotázaných (6 %), srovnatelný podíl nakupuje lokální potraviny s myšlenkou na dobré podmínky zvířat (5 %). Že jsou bez chemického ošetření a že jejich produkci považují za šetrnější k životnímu prostředí, bylo důvodem shodně pro 4 % dotázaných. Zbývající možnosti uvedlo jako hlavní důvody pro nákup lokálních potravin méně než dvacitina dotázaných. Co se týká jiných důvodů, vícekrát se opakovala odpověď, že jsou levnější, že vyžadují méně energie na přepravu, vzbuzují u spotřebitelů větší důvěru díky regionální blízkosti nebo že je respondenti získávají od rodiny či osobně známých pěstitelů.

³ Znění otázky: „Jak často dáváte při nákupu přednost lokálním potravinám před těmi, které nepocházejí z Vašeho regionu/okolí? Vždy, často, občas, zřídka, nikdy“

⁴ Znění otázky: „Vyberte, prosím, tři hlavní důvody, proč nakupujete lokální potraviny:“

Tabulka 1: Důvody pro nákup lokálních potravin (pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)

	Četnost	Procenta (%)
jsou čerstvější	430	17
chci podpořit místní zemědělce	372	15
jsou kvalitnější	334	13
chci podpořit vlastní region	300	12
lépe chutnají	294	12
jsou v přirozené podobě	156	6
jsou zárukou, že zvířata byla v dobrých podmínkách	116	5
jejich produkce je šetrnější k životnímu prostředí	111	4
jsou bez chemického ošetření	110	4
jsou zralejší	77	3
nejsou geneticky modifikované	52	2
chci žít zdravě	51	2
lidé v mém okolí si je kupují	26	1
jiný důvod	31	1
neví	93	4
Celkem	2 553	100

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 17. 5. – 28. 5. 2024, 879 respondentů starších 15 let, kteří někdy nakupují lokální potraviny, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Již víme, jak často lidé lokální potraviny nakupují. Následuje otázka co, respektive jaké potraviny lokálního původu, lidé nejčastěji nakupují.⁵ Odpověď na tuto otázku najdeme v tabulce 2. Z potravin lokálního původu lidé nejčastěji nakupují ovoce a zeleninu (22 %), vejce (17 %) a med (17 %). Mezi další často nakupované lokální potraviny patří pečivo (14 %), maso (14 %), mléko a mléčné výrobky (12 %). Nejméně často z lokálního sortimentu lidé nakupují zpracované potraviny (sterilované, zavařeniny) a jiné potraviny (objevovalo se pivo a víno nebo sirupy).

Tabulka 2: Nejčastěji nakupované lokální potraviny (pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)

	Četnost	Procenta (%)
ovoce a zelenina	508	22
vejce	389	17
med	378	17
pečivo	330	14
maso	323	14
mléko a mléčné výrobky	279	12
zpracované výrobky (zavařeniny, sterilované)	38	2
jiné	11	1
neví	38	2
Celkem	2294	100

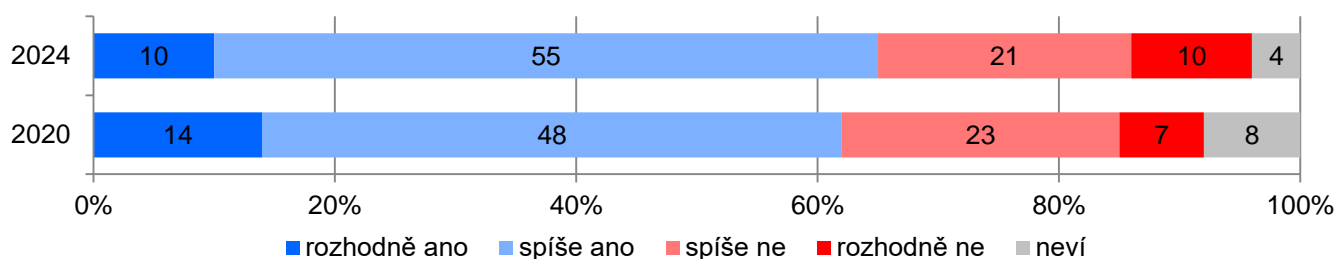
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 17. 5. – 28. 5. 2024, 879 respondentů starších 15 let, kteří někdy nakupují lokální potraviny, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Lokální potraviny mohou, ale také nemusí být dražší než potraviny, které nepochází z okolí, kde lidé bydlí, nebo obecně z České republiky. V rámci výzkumu nás zajímalo, zda by lidé dali při nákupu přednost lokální potravíně, pokud by byla dražší.⁶ Výsledky, podobně jako v roce 2020, jasně ukazují (viz graf 4), že téměř dvě třetiny (65 %) dotázaných by daly přednost lokální potravíně, i kdyby byla dražší, z toho 10 % „rozhodně ano“ a 55 % „spíše ano“. Tři desetiny (31 %) dotázaných by naopak přednost lokální potravíně kvůli její vyšší ceně nedaly, z nich 21 % „spíše ne“ a 10 % „rozhodně ne“. Necelá desetina (4 %) v této otázce „neví“. Aktuální výsledky se od situace v roce 2020 statisticky významně neodlišují.

⁵ Znění otázky: „Jaké potraviny lokálního původu nejčastěji nakupujete? Můžete vybrat 3 možné odpovědi.“ Konkrétní možnosti uvedeny v tabulce 3.

⁶ Znění otázky: „Dal byste při nákupu přednost lokální potravíně, i kdyby byla dražší?“ Varianty odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Graf 4: Dal by přednost lokální potravíně i přes vyšší cenu? (% , pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)

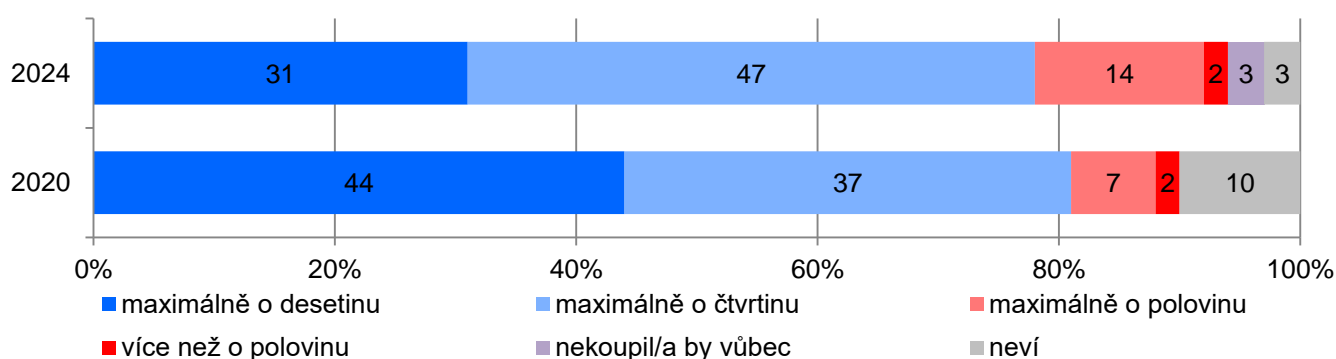

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, Potraviny..

Následně jsme se těch, kteří v předchozí otázce rozhodně nevyloučili, že by dali přednost lokální potravíně i přes její vyšší cenu, doptali, o kolik více by za ni byli ochotni zaplatit.⁷ Necelá třetina (31 %) dotázaných uvedla, že by byla ochotna si lokální potravinu koupit, kdyby byla dražší maximálně o desetinu, další téměř polovina (47 %) kdyby byla dražší maximálně o čtvrtinu, 14 % dotázaných by bylo ochotno připlatit si za ni maximálně o polovinu a 2 % dokonce více než o polovinu. Po 3 % pak čítají skupiny, kdy by si respondent dražší lokální potravinu vůbec nekoupil, a rovněž 3 % uvedla odpověď „nevím“.

Oproti výsledkům z roku 2020 vidíme mírný nárůst ochoty připlatit si za lokální potraviny

Graf 5: O kolik více je ochoten zaplatit za lokální potravinu? (% , pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny a rozhodně nevyloučili jejich nákup při vyšší ceně)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, Potraviny.

Nabídka a dostupnost lokálních potravin úzce souvisí s tím, kde lidé bydlí, protože ne všude jsou lokální potraviny běžně dostupné. Pokud lidé chtějí nakupovat a zejména konzumovat lokální potraviny, musí někdy vynaložit navíc svůj čas a pro tyto potraviny si někde dojet. V rámci výzkumu nás v této souvislosti zajímalo, do kolika kilometrů od místa bydliště jsou lidé ochotni si zajet pro osobní odběr lokálních potravin (viz tabulku 3). Přibližně pětina (21 %) dotázaných uvedla, že není ochotna si dojet pro osobní odběr lokálních potravin. Naopak většina dotázaných si pro osobní odběr lokálních potravin ráda dojede, přičemž vzdálenost by ideálně neměla být delší než 20 km. Konkrétně 12 % dotázaných uvedlo, že je ochotno si dojet pro lokální potraviny do 5 km od místa svého bydliště, šestina (16 %) od 6 do 10 km, necelá desetina (9 %) od 11 do 15 km a necelá pětina (16 %) dotázaných od 16 do 20 km. Vzdálenost delší než 20 km je pro osobní odběr lokálních potravin ochotna absolvovat přibližně osmina (12 %) dotázaných.

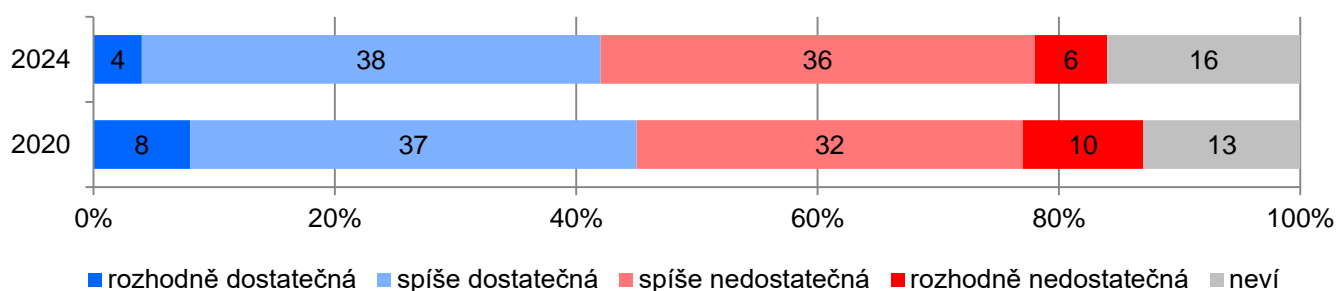
⁷ Znění otázky: „Byl byste si ochoten lokální potravinu koupit, kdyby byla dražší: maximálně o polovinu, maximálně o čtvrtinu, maximálně o polovinu, více než o polovinu.“

Tabulka 3: Ochota dojet si pro osobní odběr (pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)⁸

	Procenta (%)	Kumulativní procenta (%)
do 5 km	12	12
6 až 10 km	16	28
11 až 15 km	9	37
16 až 20 km	16	53
více než 20 km	12	65
není ochoten dojet	21	86
neví	14	100

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 17. 5. – 28. 5. 2024, 879 respondentů starších 15 let, kteří někdy nakupují lokální potraviny, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

V následujících dvou otázkách měli dotázaní zhodnotit, zda je podle nich nabídka lokálních potravin a počet místních výrobců/zemědělců v místě jejich bydliště a okolí dostatečný, či nikoliv. Co se týká nabídky lokálních potravin (viz graf 6), na její hodnocení nemají dotázaní ani v letošním výzkumu jednoznačný názor. Stejný podíl uvedl, že je podle nich dostatečná (42 %) i nedostatečná (42 %). Zbývající podíl (16 %) dotázaných zvolil variantu „nevím“. Oproti roku 2020 nejsou patrné výraznější změny v názorech na nabídku lokálních potravin.

Graf 6: Hodnocení nabídky lokálních potravin v místě bydliště a okolí (% , pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)⁹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, Potraviny.

Od respondentů jsme dále zjišťovali, jaký sortiment lokálních potravin v místě jejich bydliště nejvíce postrádají (viz tabulku 4). Jednalo se o otevřenou otázku bez předdefinovaných možností odpovědí, ve které respondenti mohli uvést maximálně 2 odpovědi. Jelikož se odpovědi často opakovaly, vytvořili jsme kódovací klíč, podle kterého jsme jednotlivé odpovědi zařadili. Celkem jsme získali 1514 odpovědí. Ukázalo se, že pokud respondenti něco ze sortimentu lokálních potravin postrádají, pak je to nejčastěji ovoce a zelenina (21 %), což je zároveň i druh zboží, které nejčastěji nakupují. Poměrně často lidem chybí nabídka masa, ryb, uzenin (13 %), v menším podílu odpovědí se objevovalo také mléko a mléčné výrobky (6 %). Ostatní druhy sortimentu už respondenti zmiňovali výrazně méně často. Přibližně 2 % oslovených ještě zmiňovala pekařské výrobky a vejce. Z jiných odpovědí, které se objevily vícekrát, lze zmínit např. hotová jídla, ořechy či víno. Část dotázaných také pojali své odpovědi více obecně a uvedli, že jim v nabídce lokálních potravin chybí cenově dostupné potraviny, resp. potraviny, které jsou z pohledu respondenta nabízeny za adekvátní cenu. Z druhé strany je nezanedbatelné procento lidí, kteří uvedli, že jim žádná položka v sortimentu lokálních potravin nechybí (19 %) a také značný podíl odpovědí tvoří odpověď „nevím“ (34 %).

⁸ Znění otázky: „Do kolika km od místa Vašeho bydliště jste ochoten si zajet pro osobní odběr lokálních potravin? Uveďte prosím hodnotu v kilometrech.“

⁹ Znění otázky: „Jak hodnotíte nabídku lokálních potravin v místě Vašeho bydliště a okolí? Je podle Vás: rozhodně dostatečná, spíše dostatečná, spíše nedostatečná, rozhodně nedostatečná.“

Tabulka 4: Jaký sortiment lokálních potravin chybí? (pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)¹⁰

	Četnost	Procenta (%)
ovoce, zelenina	314	21
maso, ryby, uzeniny	190	13
mléko a mléčné výrobky (jogurt, sýr, tvaroh)	91	6
pekařské výrobky (pečivo, chléb, sladké pečivo)	37	2
vejce	27	2
med	10	1
vegan, bezlepek, bio	9	1
cenově dostupné produkty	9	1
vše	8	1
žádný	282	19
jiný	25	2
neví	512	34
Celkem	1514	100

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 17. 5. – 28. 5. 2024, 1075 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Mimo konkrétní sortiment lokálních potravin, který respondentům v místě jejich bydliště nejvíce chybí, jsme rovněž zjišťovali i důvody či překážky, které jim brání v tom, aby lokální potraviny více či častěji nakupovali.¹¹ Respondenti v této otázce mohli vybrat nejvýše 3 odpovědi z nabídky nebo uvést odpověď vlastní. Celkem jsme získali 2 544 odpovědí. Jak můžeme vidět z výsledků v tabulce 5, mezi dva hlavní důvody, které respondentům brání více/častěji kupovat lokální potraviny patří jejich nedostupnost (23 %) a čas (18 %), které spolu velmi úzce souvisí, protože lokální potraviny nejsou v místě bydliště respondentů mnohdy dostupné a musí pro ně někam dojet, což je časová investice navíc. K těmto dvěma hlediskům se váže i frekventovaně zmiňovaná složitost organizace nákupu (18 %), která opět souvisí s oběma již uvedenými hledisky času a nedostupnosti. Respondenti často zmiňovali také cenu lokálních potravin (17 %) a nutnost přizpůsobit se odběru (15 %). Zajímavé informace získáme i z jiných odpovědí, kde lidé poměrně často uváděli, že nemají dostatek informací o lokálních potravinách, jak je poznat, kde je najít atp. a také že nemají auto nebo jsou zdravotně či pohybově omezeni ve vzdálenosti, na kterou mohou absolvovat běžné nákupy (což koresponduje s výše uvedenými hlavními důvody, tedy nedostupností a časem).

Tabulka 5: Důvody bránící nákupu lokálních potravin (pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)

	Četnost	Procenta (%)
nedostupnost	583	23
čas	469	18
složitost organizace nákupu	448	18
cena	441	17
nutnost přizpůsobit se odběru	391	15
nedůvěra prodávajícím	57	2
hygiena	44	2
jiný důvod	27	1
neví	84	3
Celkem	2544	100

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 17. 5. – 28. 5. 2024, 1075 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Ve zbývajících částech této zprávy se budeme věnovat tématu podpory produkce lokálních potravin, konkrétně zda by se podle dotázaných měla, nebo neměla tato produkce podporovat, jak dostatečně či nedostatečně ji podporují různé

¹⁰ Znění otevřené otázky: „Jaký sortiment lokálních potravin Vám v místě Vašeho bydliště nejvíce chybí? Můžete uvést 2 odpovědi.“

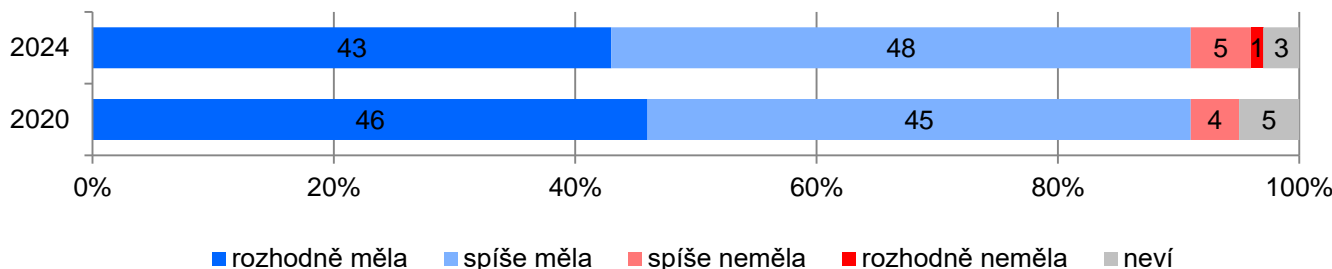
¹¹ Znění otázky: „Co Vám brání v tom, abyste více/častěji nakupoval lokální potraviny? Vyberte nejvýše 3 odpovědi.“ Konkrétní možnosti uvedeny v tabulce 6.

správní celky a také jaké okolnosti podle české veřejnosti představují v rozvoji produkce a prodeje lokálních potravin problém.

Co se týká obecného názoru dotázaných na podporu produkce lokálních potravin (viz graf 7), naprostá většina (91 %) je přesvědčena o tom, že by se podporovat měla (43 % rozhodně, 48 % spíše). Pouze dvacetina (5 %) dotázaných se domnívá, že by se produkce lokálních potravin „spíše neměla“ podporovat, 1 % vyjádřilo názor, že by se podporovat neměla rozhodně. Zbývající 3 % v této otázce „neví“.

Rozložení názorů je téměř totožné jako v roce 2020, pouze s drobnými, statisticky nevýznamnými změnami.

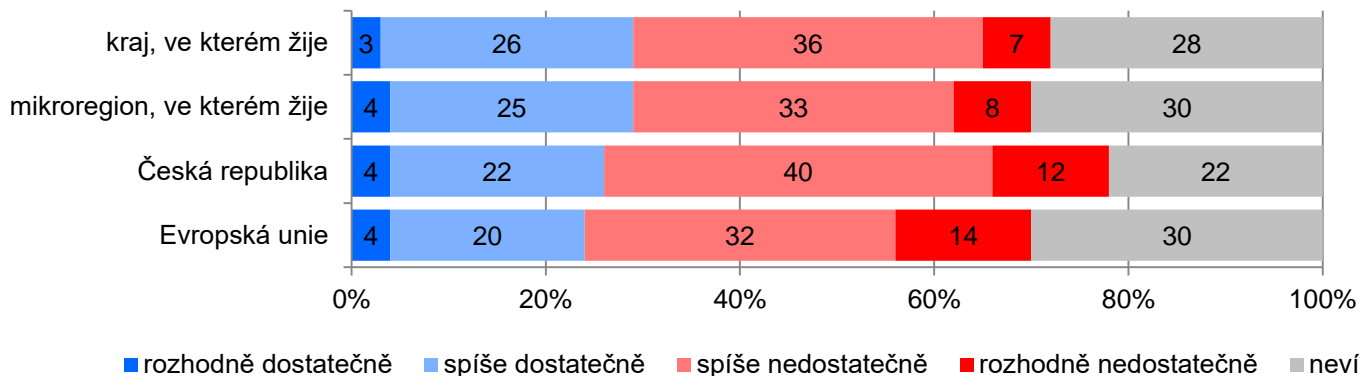
Graf 7: Názor na podporu produkce lokálních potravin (% , pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)¹²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, Potraviny.

Respondentů jsme se dále zeptali, jak hodnotí podporu produkce lokálních potravin od různých územních celků, zda se jim zdá dostatečná, či nedostatečná.¹³ Jak můžeme vidět z grafu 8, obecně mezi respondenty převažuje mínění, že podpora od všech územních celků je nedostatečná nebo ji nedokáží zhodnotit. Nejlépe respondenti hodnotí podporu produkce lokálních potravin ze strany kraje (29 % dostatečná, 43 % nedostatečná) a mikroregionu, ve kterém žijí (29 % dostatečná, 41 % nedostatečná). Podporu od České republiky vnímá jako dostatečnou přibližně čtvrtina (26 %) respondentů. Výrazně převládá opačný názor, kdy nadpoloviční většina (52 %) respondentů považuje podporu lokálních potravin ze strany České republiky za nedostatečnou. Téměř polovina (46 %) respondentů rovněž považuje za nedostatečnou podporu produkce lokálních potravin od Evropské unie, kdy i zde vidíme výrazně nižší zastoupení názoru, že tato podpora je dostatečná (24 %). U této otázky je třeba zmínit, že pro respondenty bylo obtížné na ni odpovědět, protože na všechny možnosti vysoký podíl z nich uvedl variantu „nevím“ (podíl se pohybuje od 22 % u České republiky do 30 % u mikroregionu, ve kterém žijí, a Evropské unie).

Graf 8: Hodnocení podpory produkce lokálních potravin (% pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 17. 5. – 28. 5. 2024, 1075 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

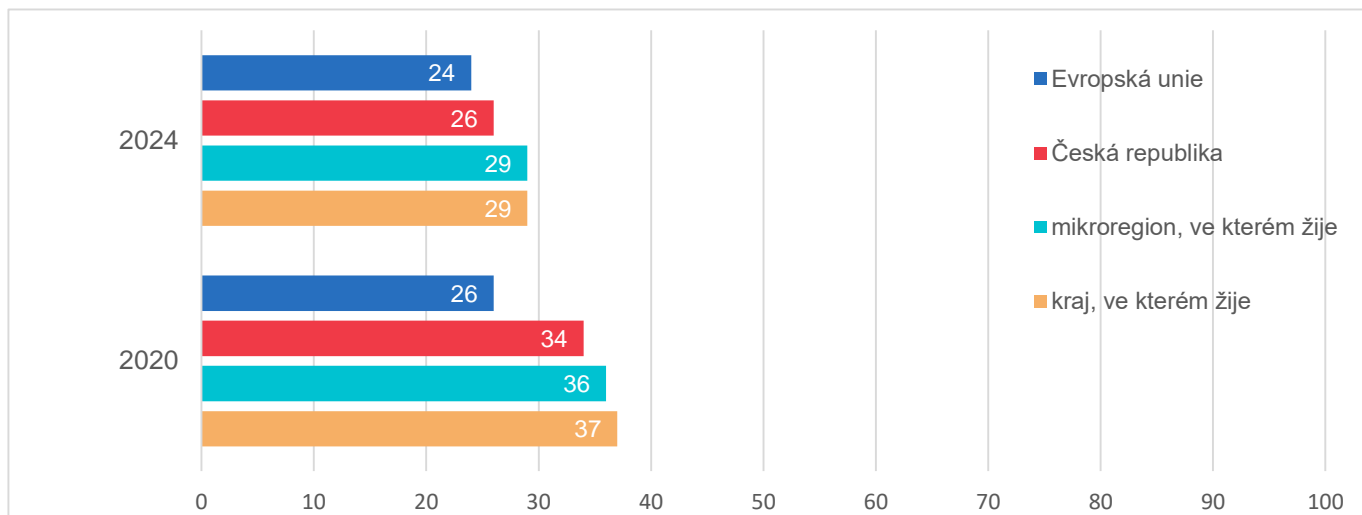
¹² Znění otázky: „Myslíte si, že by se měla, nebo neměla produkce lokálních potravin nějakým způsobem podporovat?“ Varianty odpovědí: rozhodně měla, spíše měla, spíše neměla, rozhodně neměla.

¹³ Znění otázky: „Jak dostatečně, či nedostatečně, podle Vašeho názoru podporuje produkci lokálních potravin: a) Evropská unie, b) Česká republika, c) kraj, ve kterém žijete, d) mikroregion (sdružení obcí), ve kterém žijete.“ Varianty odpovědí: rozhodně dostatečně, spíše dostatečně, spíše nedostatečně, rozhodně nedostatečně.

Srovnání výsledků z roku 2020 a 2024 v grafu 9 nám ukazuje poměrně výrazný úbytek lidí, kteří považují za dostatečnou podporu produkce lokálních potravin zejména ze strany České republiky (pokles o 8 p. b.) a krajů (pokles o 8 p.b.), ale i ze strany mikroregionu (pokles o 7 p. b.).

Graf 9: Hodnocení podpory produkce lokálních potravin (% pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny) srovnání 2020 – 2024

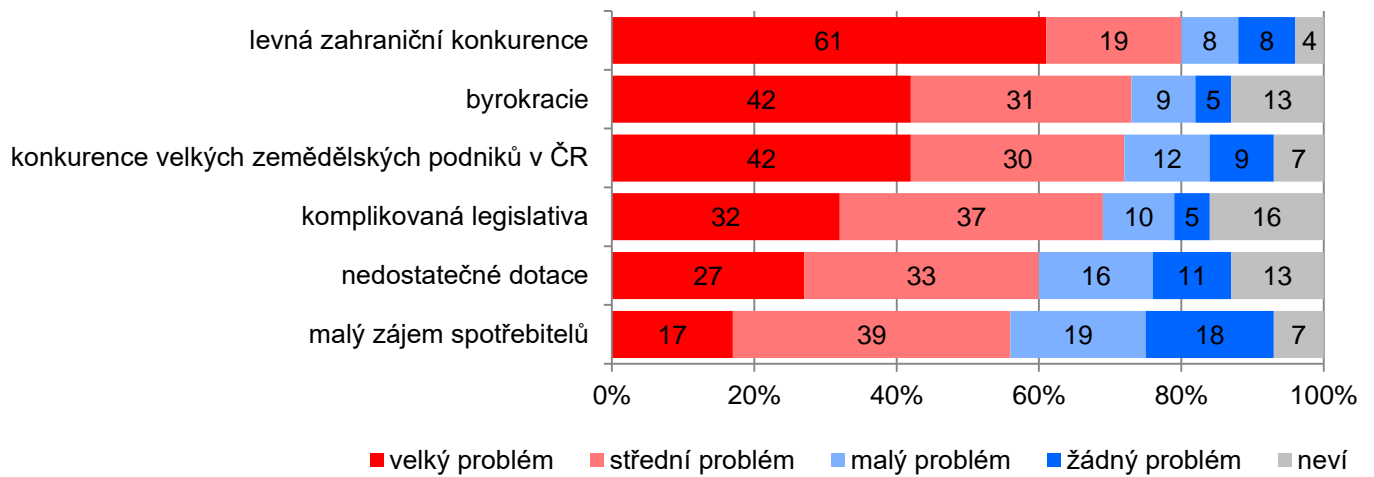

Poznámka: V grafu jsou zobrazeny pouze součty odpovědí rozhodně + spíše dostatečně
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, Potraviny.

Poslední otázka v našem bloku věnovaném lokálním potravinám se týkala hodnocení okolností, které mohou být problematické a bránit tak v rozvoji produkce a prodeje lokálních potravin.¹⁴ Za největší problém dotázaní označují levnou zahraniční konkurenci, kterou jako „velký problém“ uvedly více než tři pětiny (61 %) dotázaných a další necelá pětina (19 %) jako „střední problém“, byrokracii pak uvedly dvě pětiny (42 %) jako velký problém, necelá třetina (31 %) jako střední problém. Konkurenci velkých zemědělských podniků v ČR pak vnímají jako velký či střední problém necelé tři čtvrtiny (72 %) dotázaných (42 % velký, 30 % střední). Více než dvě třetiny dotázaných spatřují velký či střední problém pro rozvoj produkce a prodeje lokálních potravin v komplikované legislativě (69 %, 32 % velký, 37 % střední). Nedostatečné dotace označilo jako velký či střední problém tři pětiny (60 %, 27 % velký, 33 % střední) dotázaných, naopak více než čtvrtina (27 %) dotázaných je vnímá jako malý či žádný problém. Nejmenší problém pro rozvoj produkce a prodeje lokálních potravin je podle dotázaných malý zájem ze strany spotřebitelů, který ale stále více než polovina (56 %, 17 % velký, 39 % střední) vnímá jako problematický a naopak necelé dvě pětiny (37 %) jako neproblematický (viz graf 10).

¹⁴ Znění otázky: „Do jaké míry představují následující okolnosti problém pro rozvoj produkce a prodeje lokálních potravin? A) nedostatečné dotace, b) byrokracie, c) komplikovaná legislativa, d) levná zahraniční konkurence, e) konkurence velkých zemědělských podniků v ČR, f) malý zájem ze strany spotřebitelů.“ Varianty odpovědí: velký problém, střední problém, malý problém, žádný problém.

Graf 10: Hodnocení problematických okolností pro rozvoj produkce a prodeje lokálních potravin (% pouze ti, kteří alespoň zřídka nakupují lokální potraviny)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 17. 5. – 28. 5. 2024, 1075 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	Potraviny 2024 (Panel Naše společnost 24-05)
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Projekt:	Strategie AV21 „Potraviny pro budoucnost“
Termín terénního šetření:	17. 5. – 28. 5. 2024
Výběr respondentů:	Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr
Strata:	Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště
Opora výběru:	Registr sčítacích obvodů a budov
Návratnost výzkumu:	89,6 % (z výběru 1 200 adres)
Vážení dat:	Designové váhy zohledňující počet osob v domácnosti a post stratifikační váhy na křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále na věk, vzdělání, pohlaví
Zdroj dat pro vážení:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1075
Metoda sběru dat:	Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PL_57, PL_59, PL_60, PL_61, PL_64, PL_65, PL_66, PL_67, PL_69, PL_70, PL_71, PL_72, PL_73, PL_74
Kód zprávy:	or240903
Zveřejněno dne:	3. září 2024
Zpracovala:	Monika Kyselá

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velikých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíří námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

„Aktivita byla podpořena Strategií Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Potraviny pro budoucnost“.
<http://www.potravinav21.cz/>
